Ruj: (17) dlm. KKM-58/300/1-5 Jld.2

GARIS PANDUAN PELAKSANAAN PERINTAH FI (PERUBATAN) (KOS PERKHIDMATAN) 2014

1. TUJUAN

Garis panduan ini bertujuan untuk menjelaskan pelaksanaan fi baru bagi warga asing yang terkandung di dalam Perintah Fi (Perubatan) (Kos Perkhidmatan) 2014.

2. LATAR BELAKANG

2.1 Kerajaan telah bersetuju supaya dikaji semula fi perubatan warga asing berdasarkan kos perkhidmatan bagi tujuan menghapuskan unsur subsidi dalam pemberian perkhidmatan rawatan perubatan kepada warga asing. Kerajaan juga bersetuju fi perubatan warga asing dilaksanakan mulai 1 Januari 2015 secara berperingkat iaitu 30% daripada jumlah peningkatan fi pada tahun pertama, 50% pada tahun kedua, 70% pada tahun ketiga dan caj sepenuhnya pada tahun keempat. Selaras dengan itu, semua sistem pengebilan bil pesakit (*itemised billing*) di hospital telah diubahsuai dan dikemaskini bagi memudahkan Unit Hasil hospital melaksanakan fi baru ke atas pesakit warga asing. Bagi hospital non-IT dan klinik kesihatan dikehendaki untuk melaksanakan fi baru ini dengan merujuk kepada Buku Jadual Fi Perubatan Warga Asing Secara Berperingkat Bagi Perintah Fi (Perubatan) (Kos Perkhidmatan) 2014.

2.2 Satu taklimat mengenai pelaksanaan caj baru perubatan bagi warga asing telah diadakan pada 7 sehingga 21 Disember 2014 di semua Jabatan Kesihatan Negeri yang melibatkan pejabat kesihatan daerah, hospital, klinik kesihatan dan klinik pergigian bagi menjelaskan pelaksanaan caj baru ini. Semasa taklimat ini dijalankan *softcopy* Buku Jadual Fi Perubatan Warga Asing Secara Berperingkat Bagi Perintah Fi (Perubatan) (Kos Perkhidmatan) 2014 telah diedarkan untuk rujukan.

3. PEMAKAIAN

Perintah Fi (Perubatan) (Kos Perkhidmatan) 2014 adalah terpakai kepada semua warga asing kecuali warga asing yang statusnya seperti berikut :

i. Pemastautin tetap (diri sendiri sahaja) yang memegang suatu kad pengenalan di bawah perenggan 5(3)*(b)* Peraturan-Peraturan Pendaftaran Negara 1990[*P.U. (A) 472/1990*]*;*

ii. pasangan isteri atau suami yang bukan warganegara kepada warganegara Malaysia yang memiliki dokumen perkahwinan yang sah iaitu sijil nikah/sijil perkahwinan yang disahkan pejabat Majlis Agama Islam Negeri di Malaysia, Pesuruhjaya Tinggi Malaysia di luar negara atau Jabatan Pendaftaran Negara. Sekiranya pasangan isteri atau suami kepada warga asing telah bercerai/meninggal dunia, sijil nikah/sijil perkahwinan dengan sendirinya terbatal dan dicaj mengikut Perintah Fi (Perubatan) (Kos Perkhidmatan) 2014; dan

iii. kanak-kanak yang berumur 12 tahun ke bawah yang memegang sijil kelahiran Malaysia dan bapa atau ibunya adalah seorang warganegara atau pemastautin tetap di Malaysia.

4. FI BARU BAGI PESAKIT WARGA ASING

4.1 Fi Pesakit Luar

Fi Pesakit Luar adalah meliputi perkhidmatan yang diberi di Jabatan Pesakit Luar Am, Jabatan Pesakit Luar Pakar, Jabatan Kecemasan di Hospital, Klinik Kesihatan/Klinik Pergigian, Klinik 1Malaysia, dan Klinik Desa seperti di **Jadual 1**. Penjelasan bagi fi pesakit luar warga asing adalah seperti berikut:

<table>
<tr><th>JENIS PERKHIDMATAN</th><th>PENJELASAN</th></tr>
<tr><td>HOSPITAL</td><td rowspan="11">Fi pesakit luar am/pakar merangkumi pendaftaran, perundingan dan ubat. Tidak termasuk fi rawatan, fi ujian makmal, fi siasatan dan fi implan/prostesis yang perlu dikenakan caj berasingan.

Klinik Pergigian di hospital perlu mengenakan fi pesakit luar terhadap pesakitnya.</td></tr>
<tr><td>Pesakit Luar Am</td></tr>
<tr><td>Pesakit Luar Pakar</td></tr>
<tr><td>Jabatan Kecemasan</td></tr>
<tr><td>KLINIK KESIHATAN / KLINIK PERGIGIAN</td></tr>
<tr><td>Pesakit Luar Am</td></tr>
<tr><td>Pesakit Luar Pakar</td></tr>
<tr><td>Klinik 1 Malaysia</td></tr>
<tr><td>Klinik Desa</td></tr>
<tr><td>Klinik Pergigian</td></tr>
</table>

LAIN-LAIN	
Perkhidmatan Kesihatan Kanak-Kanak	Fi Perkhidmatan Kesihatan Kanak-Kanak merangkumi pakej perkhidmatan penilaian kesihatan kanak-kanak dan kaunseling serta suntikan imunisasi bagi bayi/kanak-kanak warga asing. Klinik Kesihatan Ibu dan Anak (KKIA) dan Klinik Desa perlu mengenakan fi perkhidmatan kesihatan kanak-kanak terhadap pesakitnya.
Rawatan Obstetrik & Ginekologi	Fi Rawatan Obstetrik & Ginekologi merangkumi pendaftaran, perundingan dan ubat. Tidak termasuk pemeriksaan *ultrasound*, fi ujian makmal dan fi siasatan yang perlu dikenakan caj berasingan. Klinik Kesihatan Ibu dan Anak (KKIA) dan Klinik Desa perlu mengenakan fi rawatan obstetrik & ginekologi terhadap pesakitnya.
Perkhidmatan Postnatal	Fi Perkhidmatan Postnatal merangkumi pendaftaran, perundingan dan ubat. Tidak termasuk fi ujian makmal dan fi siasatan yang perlu dikenakan caj berasingan. Klinik Kesihatan Ibu dan Anak (KKIA) dan Klinik Desa perlu mengenakan fi perkhidmatan postnatal terhadap pesakitnya
Calitan Pap	Klinik Kesihatan, Klinik Kesihatan Ibu dan Anak (KKIA) dan Klinik Desa perlu mengenakan fi calitan pap terhadap pesakitnya. Tidak termasuk pendaftaran, perundingan, ubat, fi ujian makmal dan fi siasatan yang perlu dikenakan caj berasingan.
Perkhidmatan Bersalin	Fi perkhidmatan bersalin merangkumi pendaftaran, perundingan, ubat dan perkhidmatan bersalin. Tidak termasuk fi ujian makmal dan fi siasatan yang perlu dikenakan caj berasingan. Klinik Kesihatan Ibu dan Anak (KKIA) dan Klinik Desa perlu mengenakan fi perkhidmatan bersalin terhadap pesakitnya.
Perkhidmatan perubatan di luar hospital	Perkhidmatan yang disediakan atas permintaan pesakit atau pihak luar hendaklah dikenakan fi bagi setiap pesakit yang menerima perkhidmatan tersebut.

4.2 Fi Wad

4.2.1 Fi wad adalah meliputi wad Eksekutif, Kelas Satu, Kelas Dua, Kelas Tiga, Bilik Bersalin, Unit Rawatan Intensif atau Unit Rawatan Koronari untuk dewasa dan kanak-kanak, Nurseri, Nurseri Rawatan Khas, Nurseri Dengan Rawatan Inkubator dan Wad Psikiatri seperti di **Jadual 2**.

4.2.2 Kadar fi wad bagi kanak-kanak adalah sama seperti kadar fi wad dewasa.

4.2.3 Bagi maksud perhitungan fi wad, hari kemasukan hendaklah dikira sebagai satu hari genap dan hari keluar hendaklah dikira sebagai satu hari genap jika ia melebihi dua belas (12) jam.

4.2.4 Bagi pesakit yang pada mulanya dimasukkan ke dalam wad kelas yang lebih rendah dan kemudiannya dipindahkan ke dalam wad kelas yang lebih tinggi atau sebaliknya atas permintaannya sendiri hendaklah membayar semua fi dan wad kelas yang terlibat.

4.2.5 Jika pada pendapat Pegawai Perubatan adalah perlu bagi seseorang ibu atau bapa menemani anaknya, dia hendaklah tertakluk kepada fi wad setengah daripada kadar yang dinyatakan di dalam **Jadual 2.**

4.2.6 Bagi pesakit menjalani prosedur bersalin, fi bagi Bilik Bersalin hendaklah dikenakan manakala bagi pesakit yang bersalin secara *caesarean*, fi Bilik Bersalin tidak dikenakan ke atas pesakit.

4.2.7 Fi wad psikiatri adalah berdasarkan kelas wad dan bilangan katil sepertimana di dalam **Jadual 2.**

4.3 Fi Rawatan

4.3.1 Fi rawatan adalah meliputi rawatan pesakit dalam, rawatan psikiatrik, rawatan bersalin, radioterapi, rawatan perubatan nuklear, rawatan nefrologi, rawatan fisioterapi, rawatan pergigian, anggota tiruan, perkhidmatan perubatan tradisional dan komplementari, bekalan darah dan hasil darah, pemulihan cara kerja, implan/prostesis bagi perkhidmatan oftalmologi dan otopedik seperti di **Jadual 3.**

4.3.2 Fi rawatan pesakit dalam hendaklah dikenakan (setiap hari) ke atas pesakit yang dimasukkan ke dalam hospital.

4.3.3 Bagi pesakit psikiatri, fi rawatan psikiatri yang dikenakan adalah berdasarkan setiap kali kemasukan ke hospital.

4.4 Fi Siasatan

4.4.1 Fi siasatan adalah merangkumi siasatan radiologi, siasatan kardiologi, siasatan neurologi, siasatan oftalmologi, siasatan telinga, hidung dan kerongkong, siasatan pemulihan pertuturan bahasa dan siasatan dietetik seperti di **Jadual 4.**

4.4.2 Fi siasatan hendaklah dimasukkan ke dalam bil rawatan pesakit sebaik sahaja pesakit tiba di tempat pemeriksaan untuk menjalani prosedur tersebut.

4.5 Fi Ujian Makmal

4.5.1 Fi ujian makmal adalah seperti di **Jadual 5.**

4.5.2 Fi ujian makmal hendaklah dimasukkan ke dalam bil rawatan pesakit sebaik sahaja sampel ujian makmal tersebut tiba di kaunter makmal. Pegawai yang bertanggungjawab di kaunter makmal hendaklah membuat pengesahan penerimaan sampel tersebut dan caj bagi ujian makmal berkenaan dimasukkan ke dalam bil pesakit.

4.6 Fi Pembedahan

4.6.1 Fi pembedahan merangkumi bidang pembedahan am, torasik, hepatobiliari, kolorektal, vaskular, gastrointestinal, dermatologi, urologi, obstetrik dan ginekologi, ENT, pergigian, traumatik, ortopedik, pembedahan neuro, pembedahan kardio, plastik dan rekonstruktif, oftalmologi dan *hand and micro surgery* seperti di **Jadual 6.**

4.6.2 Fi pembedahan hendaklah dimasukkan ke dalam bil pesakit apabila pesakit tiba di tempat pemeriksaan untuk menjalani prosedur tersebut.

4.7 Fi Pergigian

4.7.1 Fi pergigian bagi pesakit luar adalah sepertimana di **Jadual 1** sama ada pesakit mendapatkan rawatan di hospital atau klinik pergigian.

4.7.2 Fi Pergigian bagi prosedur rawatan dan pembedahan adalah seperti yang dinyatakan di dalam **Jadual 3, 4 dan 6.**

4.8 Fi Anggota Tiruan/Prostesis

4.8.1 Fi anggota tiruan atau prostesis adalah seperti di **Jadual 3.**

4.8.2 Pesakit warga asing yang menggunakan peralatan implan/prostesis hendaklah dikenakan bayaran deposit penuh mengikut caj semasa peralatan tersebut.

4.9 Fi Pelbagai

4.9.1 Fi pelbagai adalah merangkumi imunisasi, ambulan, kereta jenazah dan pasukan bersedia, pemeriksaan perubatan dan lembaga perubatan serta laporan perubatan bertulis seperti di **Jadual 7.**

4.9.2 Pemeriksaan perubatan adalah meliputi pakej asas iaitu ujian fizikal, X-Ray dan *urine feme* sahaja. Tidak termasuk ujian-ujian lain yang perlu dikenakan caj berasingan.

4.10 Fi Jagaan Harian *(Daycare)*

4.10.1 Penjagaan harian adalah penjagaan pesakit yang dimasukkan ke unit rawatan harian di hospital atau pusat rawatan khas, bagi tempoh kurang daripada dua puluh empat jam atas rujukan oleh pegawai perubatan bagi prosedur perubatan termasuk untuk tujuan pencegahan, penyiasatan, terapi dan rehabilitasi.

4.10.2 Fi penjagaan harian yang dikenakan adalah seperti fi yang dinyatakan dalam **Jadual 3 hingga 6** dan fi adalah berdasarkan kadar wad kelas tiga di dalam **Jadual 2.**

5. BAYARAN DEPOSIT

5.1 Mulai tarikh fi baru dikuatkuasa iaitu pada 1 Januari 2015, kadar deposit untuk kemasukan ke hospital bagi warga asing adalah seperti berikut:

KELAS WAD	PERUBATAN (RM)	PEMBEDAHAN (RM)	OBSTETRIK & GINEKOLOGI (RM)
Eksekutif	2100	3300	2100
Kelas Satu	2100	3300	2100
Kelas Dua	900	1500	1500
Kelas Tiga	600	1200	1200

5.2 Jika fi seseorang pesakit melebihi depositnya semasa dia masih di dalam wad, dia dikehendaki membayar deposit tambahan yang tidak kurang daripada jumlah fi semasa.

5.3 Jika semasa dibenarkan keluar, jumlah fi yang ditanggung beban oleh seseorang pesakit adalah kurang daripada depositnya, perbezaan di antara jumlah fi dan deposit itu akan dikembalikan kepadanya.

6. PENGECUALIAN BAYARAN CAJ PERKHIDMATAN PERUBATAN DAN KESIHATAN DI LUAR HOSPITAL/FASILITI KEMENTERIAN KESIHATAN MALAYSIA.

6.1 Sepertimana ditetapkan di dalam Surat Pekeliling Bahagian Kewangan Bil.1 Tahun 2013 – ‘Pengecualian Bayaran Caj Perkhidmatan Perubatan Dan Kesihatan Di Luar Hospital/Fasiliti Kementerian Kesihatan Malaysia’, terdapat perkhidmatan yang diberikan oleh KKM yang tidak mengenakan bayaran di bawah Perintah Fi (Perubatan) 1982 kerana ianya adalah di luar skop Perintah tersebut. Perkhidmatan yang dimaksudkan adalah perkhidmatan perubatan semasa penganjuran kem atau carnival kesihatan, kem pendidikan kesihatan, perkhidmatan kesihatan di Institusi Tahanan/Perlindungan seperti depoh tahanan, lokap polis dan rumah perlindungan, perkhidmatan kawalan penyakit bagi penyakit berjangkit dan bawaan vektor serta perkhidmatan kesihatan antarabangsa di pintu-pintu masuk negara. Secara prinsipnya, perkhidmatan yang disediakan di luar skop Perintah adalah tidak dikenakan bayaran kepada warganegara dan warga asing.

6.2 Selain dari itu, pengecualian bayaran caj perkhidmatan dan kesihatan luar hospital/kesihatan/fasiliti adalah juga diberikan kepada warganegara bagi menambahkan lagi kemudahan kesihatan kepada rakyat Malaysia. Perkhidmatan yang dimaksudkan adalah perkhidmatan lawatan rumah (*home visit*), perkhidmatan yang mempunyai kesinambungan kepada rawatan yang diberikan semasa di wad dan lawatan tersebut telah dirancang dan dipersetujui oleh pakar-pakar, perawatan pesakit di rumah dan perkhidmatan kesihatan bergerak. Tiada pengecualian diberikan kepada warga asing.

7. PEMBEKALAN UBAT KEPADA WARGA ASING DI FASILITI-FASILITI KKM

Untuk makluman, berdasarkan kepada surat Ketua Pengarah Kesihatan Malaysia ruj.KKM-55/BPF/104/012/10 Jld.9 (41) bertarikh 31 Mac 2014, telah mengarahkan supaya ubat-ubatan yang dibekalkan kepada warga asing yang menghidap penyakit tidak berjangkit (NCD) di fasiliti KKM perlu dihadkan kepada lima hari sahaja. Pesakit warga asing akan diberi dua preskripsi oleh doktor yang merawat iaitu:

i. preskripsi pertama untuk bekalan di fasiliti KKM bagi tempoh lima hari sahaja; dan

ii. preskripsi kedua untuk bekalan seterusnya (jika perlu) di mana ubat-ubatan perlu dibeli di luar fasiliti KKM (farmasi swasta) oleh warga asing tersebut.

8. PROSEDUR SEDIA ADA YANG TERDEKAT

Bagi prosedur rawatan, pembedahan, siasatan, ujian makmal dan pelbagai yang tidak disenaraikan di dalam Perintah Fi (Perubatan)(Kos Perkhidmatan) 2014, fi hendaklah dikenakan berdasarkan prosedur sedia ada yang terdekat sekali (*closest equivalent procedure*) mengikut pandangan Pakar Perubatan.

9. PENDAFTARAN WARGA ASING

Sepertimana permintaan pihak Kerajaan, semua warga asing hendaklah mendaftar dengan Kementerian Kesihatan terlebih dahulu sebelum mendapatkan rawatan di hospital Kerajaan bagi memudahkan pengumpulan data. Bagi tujuan tersebut, mulai 1 Januari 2015 semua hospital Kerajaan

dikehendaki untuk mendaftar warga asing termasuk pekerja asing di bawah Skim Perlindungan Insurans Kesihatan Pekerja Asing (SPIKPA) perlu didaftarkan di dalam sistem SPIKPA. Bagi klinik kesihatan/klinik pergigian pendaftaran bagi warga asing boleh dibuat melalui laman web www.spikpa.com.my.

10. PELAPORAN PENDATANG ASING TANPA IZIN (PATI) YANG MENDAPATKAN PERKHIDMATAN KESIHATAN DI HOSPITAL DAN KLINIK KESIHATAN KERAJAAN

Merujuk kepada Surat Edaran Ketua Pengarah Kesihatan Malaysia ruj.(9) dlm.KKM-171/BKP/03/13/0191 Jld.3 bertarikh 27 Januari 2014, semua hospital dan klinik kesihatan hendaklah melaporkan pendatang asing tanpa izin (PATI) yang mendapatkan perkhidmatan kesihatan kepada pihak berkuasa yang berkenaan seperti Jabatan Polis Diraja Malaysia dan Jabatan Imigresen Malaysia berdasarkan kepada garis panduan yang dinyatakan di dalam Surat Pekeliling Ketua Pengarah Kesihatan Malaysia Bil.10/2001.

11. CAJ RAWATAN PERUBATAN BAGI PELARIAN YANG BERDAFTAR SECARA SAH DENGAN PESURUHJAYA TINGGI BANGSA-BANGSA BERSATU BAGI HAL EHWAL PELARIAN *(UNITED NATIONS HIGH COMMISSIONER FOR REFUGEES – UNHCR)*

11.1 Bagi pendatang asing tanpa izin (PATI) UNHCR yang mendapatkan rawatan, pihak hospital/klinik hendaklah merujuk kepada Surat Bahagian Kewangan ruj.(9) dlm KKM 58/900/97 bertarikh 25 September 2013 yang meminda Surat Pekeliling Bahagian Kewangan Bil.1 Tahun 2006 bertarikh 26 Januari 2006 mengenai ‘Caj Rawatan Perubatan Bagi Pelarian Yang Berdaftar Secara Sah Dengan Pesuruhjaya Tinggi Bangsa-Bangsa Bersatu Bagi Hal Ehwal Pelarian *(United Nations High Commissioner For Refugees – UNHCR)’*.

11.2 Kadar fi rawatan perubatan yang dikenakan kepada pesakit PATI UNHCR yang diiktiraf dan berdaftar secara sah dengan UNHCR ialah 50% daripada kadar fi warga asing yang terdapat di dalam Perintah Fi (Perubatan) (Kos Perkhidmatan) 2014. Bagi mendapatkan pengesahan status pemegang kad PATI UNHCR yang berdaftar secara sah dengan UNHCR boleh menghubungi **Call Center Hotline : 012-6305060 (8.00am-11.00pm)** atau merujuk ke **URL: https://verification.unhcr.org.my**

11.3 Selain itu, pihak hospital juga dipohon merujuk kepada surat Bahagian ini ruj.(11)dlm.KKM 58/900/97 bertarikh 29 Oktober 2013 yang menyatakan mengenai kelayakan rawatan perubatan anak kepada pesakit UNHCR yang baru dilahirkan di hospital KKM.

12. PEREMITAN

12.1 Rawatan yang diberikan kepada pesakit warga asing di dalam Kem Tahanan Kerajaan, mangsa penderaan, mangsa pemerdagangan orang, mangsa penganiayaan dan kemalangan (yang ditimpa bencana alam) yang dibawa ke hospital Kerajaan untuk rawatan di bawah kawalan pihak penguatkuasa adalah diremitkan daripada semua bayaran.

12.2 Kelulusan kemudahan wad kelas pertama dan pengecualian bayaran bil perubatan bagi penderma organ, sel stem serta kadaverik warga asing di hospital-hospital KKM. (Rujuk surat bil.(64)dlm.KKM-58/900/69 Jld 7 bertarikh 21 November 2012).

13. TIDAK LAYAK PERTIMBANGAN PEREMITAN

Semua pesakit warga asing perlu dikenakan fi berkaitan bagi semua rawatan yang telah diterima di hospital/klinik kesihatan, sama ada disyaki/disahkan menghidapi mana-mana penyakit berjangkit yang diwartakan, permohonan peremitan daripada membayar sebahagian/keseluruhan fi rawatan perubatan tidak boleh dipertimbangkan.

14. PELAPORAN PENYATA TAHUNAN HOSPITAL

Semua sistem *itemised billing* hospital telah diubahsuai bagi pihak hospital menyediakan laporan Penyata Tahunan Hospital mengenai jumlah subsidi yang ditanggung oleh Kerajaan dalam menyediakan perbelanjaan perubatan di Kementerian Kesihatan. Sehubungan dengan itu, mulai 1 Januari 2015, semua hospital dikehendaki untuk mengemukakan laporan penyata tahunan hospital yang berakhir 31 Disember ke Bahagian Kewangan, KKM pada atau sebelum 10hb Januari tahun berikutnya.

15. TANGGUNGJAWAB PEGAWAI MENJALANKAN TUGAS PENGURUSAN TERIMAAN DAN KUTIPAN HASIL

Pegawai yang telah dilantik untuk menjalankan tugas terimaan dan kutipan hasil hendaklah mematuhi peraturan kewangan dan perakaunan sepertimana yang ditetapkan di dalam Arahan Perbendaharaan dan pekeliling sedia ada yang berkuatkuasa.

16. LANGKAH-LANGKAH MENGATASI TUNGGAKAN BIL RAWATAN PESAKIT WARGA ASING

16.1 Unit Hasil hospital hendaklah memastikan pesakit membuat bayaran deposit kemasukan wad semasa urusan pendaftaran di kaunter hasil atau di Bilik Daftar Masuk;

16.2 Penyelia wad hendaklah memantau dan mengemaskini kepingan caj setiap hari dan mengutip deposit tambahan daripada pesakit sekiranya bil pesakit telah melebihi jumlah deposit;

16.3 Menggiatkan lagi kutipan deposit dengan menghantar kakitangan Unit Hasil ke wad untuk mengutip tambahan deposit bagi pesakit yang mempunyai bil melebihi daripada deposit;

16.4 Bagi pesakit yang dalam keadaan tidak sedar/pengsan semasa dirawat di Jabatan Kecemasan, waris hendaklah dikenalpasti agar bayaran deposit dalam dijelaskan sebelum pesakit dimasukkan ke dalam wad;

16.5 Semua pesakit diminta menyelesaikan bayaran bil mereka sebelum keluar dari hospital. Unit Hasil hendaklah bekerjasama dengan kakitangan wad untuk meminta/menyemak resit bayaran bil sebelum membenarkan pesakit keluar dari wad;

16.6 Pesakit yang gagal membayar deposit tambahan diserahkan suatu kenyataan/peringatan ringkas bertulis mengenai tanggungjawab mereka menjelaskan deposit tersebut dalam kadar segera dan menjelaskan bayaran fi perkhidmatan/rawatan masing-masing sebaik sahaja mereka didiscaj;

16.7 Pihak hospital hendaklah memastikan rekod-rekod pesakit dengan lengkap seperti alamat, no. telefon dan waris yang boleh dihubungi semasa pesakit belum didiscaj dengan kerjasama kakitangan wad;

16.8 Memohon kerjasama wad supaya tidak meluluskan pembekalan ubat sehingga pesakit menjelaskan bil rawatan;

16.9 Mendapatkan bantuan daripada pengawal keselamatan hospital bagi memastikan pesakit yang didapati gagal menjelaskan bil rawatan agar tidak melarikan diri tanpa didiscaj oleh hospital;

16.10 Bagi kes pesakit yang akan dirujuk ke hospital berdekatan, pihak hospital hendaklah memastikan bil pesakit tersebut dijelaskan terlebih dahulu sebelum rujukan dibuat ke hospital yang berkenaan.

16.11 Unit Hasil hospital/klinik dikehendaki untuk menyemak status bil rawatan pesakit warga asing melalui sistem SPIKPA dan memastikan pesakit menjelaskan terlebih dahulu tunggakan bil rawatannya sebelum mendapatkan perkhidmatan di hospital/klinik.

16.12 Bagi tujuan mewujudkan kesedaran kepada orang awam, adalah wajar kenyataan mengenai tanggungjawab pesakit membayar deposit dan bil rawatan hospital dipamerkan di kaunter pendaftaran.

16.13 Bil-bil rawatan yang tertunggak hendaklah dikemukakan ke Pejabat Konsul/Kedutaan untuk tujuan pembayaran; dan

16.14 Pesakit-pesakit yang gagal menjelaskan bayaran bil rawatan yang dikenakan ke atasnya hendaklah dihantar surat tuntutan mengikut tempoh yang ditetapkan di dalam Surat Pekeliling KKM Bil.5 Tahun 2007 yang bertajuk ‘Penambahbaikan Tatacara Pengendalian Bil-Bil Rawatan Tertunggak’.

Bahagian Kewangan
Kementerian Kesihatan Malaysia
29 Disember 2014